

A 190. sorszámú Relé jelnyelvi tolmács megnevezésű részszzakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye

1. AZ ORSZÁGOS KÉPZÉSI JEGYZÉKBEN SZEREPLŐ ADATOK

- 1.1. A szakképesítés azonosító száma: 51 223 01
- 1.2. Szakképesítés megnevezése: Relé jelnyelvi tolmács
- 1.3. Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: –
- 1.4. Iskolarendszeren kívüli szakképzésben az óraszám: 800–960

2. EGYÉB ADATOK

- 2.1. A képzés megkezdésének feltételei:
  - 2.1.1. Iskolai előképzettség: érettségi végzettség
  - 2.1.2. Bemeneti kompetenciák: –
- 2.2. Szakmai előképzettség: Anyanyelvi szintű jelnyelvi tudás
- 2.3. Előírt gyakorlat: –
- 2.4. Egészségügyi alkalmassági követelmények: –
- 2.5. Pályaalkalmassági követelmények: vannak
- 2.6. Elméleti képzési idő aránya: 20%
- 2.7. Gyakorlati képzési idő aránya: 80 %
- 2.8. Szintvizsga: –
- 2.9. Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama: –

3. PÁLYATÜKÖR

3.1 A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, munkakörök, foglalkozás, foglalkozások

	A	B	C
3.1.1.	FEOR száma	FEOR megnevezése	A szakképesítéssel betölthető munkakör(ök)
3.1.2.	3514	Jelnyelvi tolmács	Relé jelnyelvi tolmács

3.2 A szakképesítés munkaterületének rövid leírása:

A relé jelnyelvi tolmács feladata relé tolmácsolás biztosítása siket személy és halló jelnyelvi tolmács között. Konszekutív tolmácsolási technikával biztosítja az információ zavartalan cseréjét magyar jelnyelvről, alacsony nyelvi kompetenciával rendelkező jelnyelvhasználó személy számára. Munkája során konszekutív módon biztosítja az alacsony nyelvi kompetenciával rendelkező jelnyelvhasználó megnyilatkozásának magyar jelnyelvi tolmácsolását.

A relé jelnyelvi tolmács feladata relé tolmácsolás biztosítása magyar jelnyelvet és nemzetközi jelet használó hallássérült személy(ek) között, illetve nemzetközi jelet használó hallássérült személy(ek) és jelnyelvi tolmács között.

Szükség esetén infokommunikációs lehetőségek segítségével végzi munkáját.

A relé tolmácsolás magába foglalhatja írásos szövegek jelnyelvi adaptálását alacsony kompetenciájú hallássérült személyek számára, illetve jelnyelvi megnyilatkozás írásos változatának elkészítését.

Munkája során betartja a szakmai illetékesség szabályait és az Etikai kódex alapján látja el közvetítő feladatát. Munkatevékenységét az előírások szerint dokumentálja.

A részsakképesítéssel rendelkező képes:

- az igénybe vevők nyelvi kompetenciáját figyelembe venni, és a szükséges kommunikációs csatornát használni
- megfelelő tolmácsolási technikák és módszerek alkalmazására az igénybevevők elvárásai szerint.
- irodalmi művek jelnyelvi adaptációjának létrehozására
- tárgyalásokon, megbeszéléseken, konferenciákon és egyéb alkalmakon, hangzó nyelvi környezetben, a magyar jelnyelvi tolmács megnyilatkozásának közvetítésére az alacsony nyelvi kompetenciával rendelkező hallássérült személy számára, megfelelő jelnyelvi kód használatával
- tárgyalásokon, megbeszéléseken, konferenciákon és egyéb alkalmakon, a magyar jelnyelvi tolmács számára közvetíteni magyar jelnyelven az alacsony nyelvi kompetenciával rendelkező hallássérült személy megnyilatkozását
- személyi tolmácsolás biztosítására életviteli ügyintézés során, hallássérült személyek részére

3.3 Kapcsolódó szakképesítések

	A	B	C
3.3.1.	A kapcsolódó szakképesítés, részsakképesítés, szakképesítés-ráépülés		
3.3.2.	azonosító száma	megnevezése	A kapcsolódás módja
3.3.3.	52 223 01	Jelnyelvi tolmács	szakképesítés

4. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

	A	B
4.1.	A részsakképesítés szakmai követelménymoduljainak az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló kormányrendelet szerinti	
4.2.	azonosító száma	megnevezése
4.3.	10549–12	A jelnyelvi tolmácsolás általános alapjai
4.4.	11442–12	A relé jelnyelvi tolmácsolás szakmai alapjai
4.5.	11443–12	A relé jelnyelvi tolmácsolás módszertana
4.6.	11444–12	Relé jelnyelvi tolmácsolás a gyakorlatban

5. VIZSGÁZTATÁSI KÖVETELMÉNYEK

5.1. A komplex szakmai vizsgára bocsátás feltételei:

Az iskolarendszeren kívüli szakképzésben az 5.2. alpontban előírt valamennyi modulzáró vizsga eredményes letétele.

Záródolgozatként maximum 5 oldalas esettanulmány elkészítése, melynek kiegészítő melléklete egy illusztrált tolmácsolási helyzetet tartalmazó vizuális anyag, a vizsgát megelőzően 60 nappal.

640 gyakorlati óra, melynek 85%-a (544 óra) a képzőintézmény gyakorló termében, 15%-a (96 óra) igazolt terepgyakorlaton történik. A 96 óra terepgyakorlat 70%-át (67 óra) jelnyelvi tolmácsszolgálatoknál szakmai gyakorlat keretében, 30%-át (29 óra) jelnyelvi tolmácsszolgálatoknál, siketközösségben vagy hallássérültekkel foglalkozó ellátó helyeken letöltött hospitálás keretében kell letölteni. A terepgyakorlat igazolásának módja: gyakorlatvezető értékelése, házi dolgozat, illetve a gyakorlati naplóban történő rögzítés, melyeket a tárgy oktatója fogad el.

5.2. A modulzáró vizsga vizsgatevékenysége és az eredményesség feltétele:

	A	B	C
5.2.1.	A szakképesítés szakmai követelménymoduljainak		
5.2.2.	azonosító száma	megnevezése	a modulzáró vizsga vizsgatevékenysége
5.2.3.	10549–12	A jelnyelvi tolmácsolás általános alapjai	írásbeli, szóbeli
5.2.4.	11442–12	A relé jelnyelvi tolmácsolás szakmai alapjai	írásbeli, szóbeli
5.2.5.	11443–12	A relé jelnyelvi tolmácsolás módszertana	írásbeli, szóbeli
5.2.6.	11444–12	Relé jelnyelvi tolmácsolás a gyakorlatban	gyakorlati

A szakmai követelménymodulhoz kapcsolódó modulzáró vizsga akkor eredményes, ha a modulhoz előírt feladat végrehajtása legalább 60%–osra értékelhető.

5.3. A komplex szakmai vizsga vizsgatevékenységei és vizsgafeladatai:

5.3.1. Gyakorlati vizsgatevékenység:

A.) A vizsgafeladat megnevezése: Jelnyelvi anyag konzekutív tolmácsolása

A vizsgafeladat ismertetése: A kihúzott feladathoz tartozó jelnyelvi anyagot a vizsgázó valós időben, konzekutív tolmácsolja, C1 szintű jelnyelvi ismerettel, a vizsgabizottság hallássérült tagjainak. A vizsgázó a tolmácsolás megkezdése előtt a feladat szöveges leírásából megismeri a tolmácsolási helyzet körülményeit (résztevők száma, helyszín, téma).

A jelnyelvi anyag időtartama 5 perc.

A jelnyelvi anyag egyszemélyes jelnyelvi narratíva, mely összetett mondatokat, idegen szavakat, szakkifejezéseket is tartalmaz.

A vizsgafeladat időtartama: 10 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 40%

B.) A vizsgafeladat megnevezése: A záródolgozati esettanulmány bemutatása

A vizsgafeladat ismertetése: A vizsgázó a záródolgozatot ismerteti, illetve az előre megkapott bírálói kérdésekre válaszol. A bemutatás és a bírálói kérdések megválaszolása jelnyelven folyik.

A vizsgafeladat időtartama: 15 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 20 %

5.3.2. Központi írásbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Tolmácsolási helyzet elemzése etikai és tolmácsdiagnosztikai szempontból

A vizsgafeladat ismertetése: A vizsgázók egy előre rögzített, szimulált tolmácsolási helyzetet tekintenek meg és elemzik etikai és tolmácsdiagnosztikai szempontok alapján:

A szimulált tolmácsolási helyzet háromszereplős. A felvétel 5 perces, melyet a vizsgázók kétszer nézhetnek meg.

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc

A vizsgarész értékelési súlyaránya: 20 %

5.3.3. Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Válaszadás a vizsgakövetelmények alapján összeállított, előre kiadott tételSOROKBÓL húzott kérdésekre

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli központilag összeállított vizsga kérdései a 4. Szakmai követelmények fejezetben megadott témakörök mindegyikét tartalmazzák. A válaszadás jelnyelven folyik.

A vizsgázónak a tétel kihúzása után 15 perc felkészülési ideje van.

A vizsga időtartama: 30 perc (felkészülési idő: 15 perc, válaszadási idő: 15 perc)

A vizsgarész értékelési súlyaránya: 20 %

5.4. A vizsgatevékenységek szervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra, a vizsgatevékenységek vizsgatételeire, értékelési útmutatóira és egyéb dokumentumaira, a vizsgán használható segédesszközökre vonatkozó részletes szabályok:

A komplex szakmai vizsga szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenységén a vizsgabizottsági tagok között szükségszerű 1 fő jelnyelvi tolmács végzettséggel rendelkező személy és legalább 1 fő (de javasolt 2 fő) anyanyelvi szintű jelnyelv használó siket személy részvétele, a vizsga speciális jellege miatt.

A komplex szakmai vizsga gyakorlati vizsgatevékenységén szükséges eszközök és felszerelések: projektor, vetítővászon, laptop.

Esettanulmányra vonatkozó előírások:

Maximum 5 oldalas esettanulmány, melynek kiegészítő melléklete egy illusztrált tolmácsolási helyzetet tartalmazó vizuális anyag, a vizsgát megelőzően 60 nappal.

Az esettanulmány témája szakmai irányultságnak megfelelő, komplex feladat.

Az esettanulmányt kizárólag a képző intézmény által jóváhagyott témában lehet benyújtani, minimum 5 oldal terjedelemben a képzés befejezését követő legfeljebb 1 évig.

Az esettanulmánynak tükröznie kell a választott probléma (kiinduló rendszer) összefüggéseit, kapcsolódásait. Lehetőleg teljes képet kell adnia a kiindulási helyzetről, a megoldási lehetőségekről, és ismertetnie kell az alkalmazott megoldás kiválasztásának a szempontjait is. Terjedelménél fogva nem kell minden részletet tartalmaznia. A kidolgozást olyan mélységig kell elkészíteni, hogy az bemutassa a kitűzött feladat egy reális megoldását.

Az esettanulmányt, a komplex szakmai vizsgát megelőzően legalább 30 nappal az előzetes szakmai bírálattal együtt a vizsgabizottság elnökének rendelkezésére kell bocsátani. A vizsgabizottság elnöke vizsgálja, hogy a kitűzött feladat nehézségi foka megfelel-e az elvárható szintnek és a tanulmány eleget tesz-e a formai követelményeknek.

A szakképesítéssel kapcsolatos előírások a <http://nive.hu/> weblapon érhetők el a Vizsgák menüpont alatt.

5.5. A szakmai vizsga értékelésének a szakmai vizsgaszabályzattól eltérő szempontjai: **A relé jelnyelvi tolmács részsakképesítés célcsoportja eltér az alap-szakképesítés célcsoportjától, ezért részsakképesítésként nem adható ki a jelnyelvi tolmács alap-szakképesítés résztvevőinek.**

6. ESZKÖZ- ÉS FELSZERELÉSI JEGYZÉK

A	
6.1.	A képzési és vizsgáztatási feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök minimumát meghatározó eszköz-és felszerelési jegyzék
6.2.	Jelnyelvi labor – 4 tanuló/munkaállomás, számítógép, monitor, kamera, mikrofon, fülhallgató, webkamera, vágóprogram
6.3.	Számítógéplabor
6.4.	Kézi videokamera 2db/csoport
6.5.	Hangrögzítésre alkalmas technikai eszköz
6.6.	Képrögzítésre alkalmas eszköz
6.7.	Laptop
6.8.	Projektor
6.9.	Vetítővászon
6.10.	Tévékészülék

7. EGYEBEK

Pályaalkalmassági követelmények: A képzés megkezdésében azok a siket vagy nagyothalló személyek vehetnek részt, akiknek audiogramm bemutatásával igazolt hallássérülésük mindkét fülön átlagosan 40 dB mértékét meghaladja, vagy egyik fülön meghaladja a 40dB mértékét. A jelentkezőknek magas magyar nyelvi és jelnyelvi kompetenciával kell rendelkezniük, melyet felvételi alkalmassági vizsgán mutatnak be.

A szakmai vizsgabizottságban való részvételére kijelölt szakmai szervezet:

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége

A képzési idő félévenként nem haladhatja meg a 400 órát.

A bemeneti feltételek eltérnek a relé jelnyelvi tolmács és a jelnyelvi tolmács képzésen. Mivel a relé jelnyelvi tolmács részsakképesítés célcsoportja siket és nagyothalló személyekből áll, ezért a vizsgafeladatok típusa az alapképzéssel megegyező, de a hangzó feladatokat mellőzi. A szóbeli és a gyakorlati vizsga magyar jelnyelven történik.

A képző intézmény a modul befejezésekor modulzáró vizsgát köteles szervezni, az alábbiak szerint:

A relé jelnyelvi tolmács képzés esetében a szóbeli vizsgatevékenység jelnyelven történik.

A jelnyelvi tolmácsolás általános elméleti alapismeretei modul záróvizsgája:

Egy a képző által összeállított 15–20 ellenőrző kérdéssorból álló tesztlap kitöltése, amelyben a kérdések lefedik a modul tantárgyainak ismeretanyagát.

Egy esszé feladat elkészítése min. 1 és max. 2 oldal terjedelemben, 3 a képző által megadott témában, választható formában.

A jelnyelvi tolmácsolás szakmai ismeretei modul záróvizsgája: egy a képző által megadott 15 tételből álló szóbeli vizsga (jelnyelven), melyben a tételek lefedik a modul tantárgyainak ismeretanyagát.

A jelnyelvi tolmácsolás módszertani ismeretei modul záróvizsgája:

Írásbeli: a képző által megadott 2 relé tolmácsolási helyzet elemzése etikai szempontból.

Szóbeli: a képző által megadott leírás alapján egy relé tolmácsolási helyzet elemzése.

Jelnyelvi tolmácsolás a gyakorlatban modul záróvizsgája:

A képző által megadott tolmácsolt magyar jelnyelvi szöveg relé jelnyelvi tolmácsolása egy hallássérült jelnyelv használó vizsgasegítőnek.

A képző által megadott alacsony nyelvi kompetenciájú személy jelnyelvi megnyilatkozásának tolmácsolása magyar jelnyelvre

A terepgyakorlat során átélt saját relé tolmácsolási helyzet kritikai szempontú elemzése írott kérdések alapján.

A modulzáróvizsga 60% teljesítés esetén sikeres.

Modulonként 1 alkalommal modulzáró pótvizsga szervezhető.

A jelnyelvi tolmácsolás szakmai gyakorlatvezetőjének rendelkeznie kell:

2 éves relétolmácsolási tapasztalattal

nemzetközi jel ismerettel